

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL LORETOS JAKINEVIČIENĖS PARAMOS RENGINIO PAPRIENĖJE
ORGANIZATORIUI IR STRAIPSNIŲ PORTALE „KVITRINA.COM“**

2021 m. kovo 24 d. Nr. 3-56 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo du pranešimus apie partijos „Laisvė ir teisingumas“ kandidatę į Seimo narius Loretą Jakinevičienę:

1.1. Reklamos gaudyklėje 2020 m. birželio 21 d. (reg. Nr. 1-1406 (7.9), kuriuo informuojama apie išorinę politinę reklamą ir reklamą internete. Pranešime pateikiamos nuorodos į interneto svetainėje adresu www.kvirtrina.lt publikuojamą renginio „Šeimų šventė Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje“ fotoreportažą¹ bei 2020 m. birželio 18 d. publikotą straipsnį „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje.“²

1.2. 2020 m. birželio 26 d. (reg. Nr. 1-1444 (7.9), kuriuo informuojama apie to paties renginio, vykusio 2020 m. birželio 20 d. Paprienės sporto ir laisvalaikio centre, rėmimą. Pranešime rašoma: „*Siunčiame informaciją dėl galimo Loretos Jakinevičienės, kandidatės į vienmandatę apygardą, galimo pažeidimo. Ji rėmė renginį, kas nėra leistina rinkiminiu laikotarpiu. Prašome tai ištirti. Ačiū.*“. Pranešime pateikta nuoroda sutampa su pirmiau minimo pranešimo pirmąja nuoroda.

2. VRK posėdžio metu nuspręsta perduoti pranešimus tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d. Loreta Jakinevičienė VRK nario sprendimu 2020 m. liepos 17 d. registruota savarankiška politinės kampanijos dalyve, Partijos „Laisvė ir teisingumas“ kandidate vienmandatėje Dainavos rinkimų apygardoje Nr. 67, taip pat kelta daugiamandatėje rinkimų apygardoje ir partijos sąraše buvo įrašyta šeštu numeriu.

4. Pirmuoju pranešimu pateiktame portalo „kvitrina.com“ rubrikoje „Top aktualijos, politika“ publikuotame straipsnyje „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ aprašomas 2020 m. birželio 17 d. Prienuose įvykęs dviejų partijų (Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) ir partijos „Tvarka ir teisingumas“) visuotinis vietinių skyrių susijungimo susirinkimas. Skelbiama, kad susijungusių partijų pavadinimas – Partija „Laisvė ir teisingumas“, ir pranešama, kad L. Jakinevičienė išrinkta partijos „Laisvė ir teisingumas“

¹ <http://kvitrina.lt/seimu-svente-paprienes-sporto-ir-laisvalaikio-erdveje-fotoreportazas/>

² <http://kvitrina.lt/arturas-zuokas-tiki-kad-loreta-jakineviciene-turi-galimybiu-patekti-i-seima-vienmandateje-apygardoje/>

kandiate rinkimuose į Seimą Dainavos vienmandatėje ir daugiamandatėje rinkimų apygardose. Straipsnyje pateikiamos trys nuotraukos: vieno iš partijos lyderių – Artūro Zuoko, partijos Prienų skyriaus koordinatorių (iš viso 10 asmenų ir A. Zuoko) grupinė nuotrauka bei L. Jakinevičienės nuotrauka. Apie šią politikę straipsnyje rašoma: *„Loreta Jakinevičienė, paklausta, kaip jaučiasi įsiliejusi į skyrių, kuriame keletą kartų mažiau narių, atsakė, jog esmė ne skaičiai, o jos komandos stiprybė, pasitikėjimas bei tikėjimas. Politikė, kuri aktyviai dalyvavo darbo grupėje, ruošusioje trijų politinių jėgų sujungimo dokumentus ir naujos politinės jėgos programą, teigė, jog jungtis visada smagiau nei skirtis“*. Straipsnis nėra pažymėtas kaip politinė reklama.

5. Abiejuose piliečių pranešimuose VRK pateiktame portalo „kvitrina.com“ fotoreportaže „Šeimų šventė Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje“ publikuojama daugiau kaip 180 šventės nuotraukų, kuriose L. Jakinevičienės nuotraukų neaptikta, tačiau vienoje iš pirmųjų fotoreportažo nuotraukų matomas informacinis renginio plakatas (įtempiamas tentas) su Loretos Jakinevičienės pavarde tarp penkių renginio rėmėjų. Pastebėtina, kad kiti rėmėjai – juridiniai asmenys (Kredito unija „Prienų Taupa“, „Prienų čeburekai“, įmonės „Osmedas“ ir „Ernas“). Plakate taip pat nurodomi keli renginio partneriai ir draugai, o portalas „kvitrina.com“ ir studija „Iš idėjos“ nurodomi kaip šventės organizatoriai. Fotoreportažo pradžioje pateiktos dvi plakato nuotraukos be dalyvių – kitose nuotraukose šventės dalyviai, pozuodami prie plakato, iš dalies uždengia rėmėjų sąrašą, tad akcentuojamas renginio pavadinimas ir data „Birželio 20 d. 12 val. Paprienės laisvalaikio ir sporto erdvėje Šventė mažiems ir dideliems“.

6. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa*.

7. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis numato, kad *Politinė reklama turi būti pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos*. Taip pat, Įstatymo 15 straipsnio 2 dalis numato, kad *Politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė*.

8. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 6 dalį politinė reklama politinės kampanijos laikotarpiu nelaikoma:

8.1. *neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą* (2 punktas).

8.2. *per visuomenės informavimo priemones neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas* (3 punktas).

9. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2018 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintų Rekomendacijų (toliau – Rekomendacijos) dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu:

9.1. 4 punkte nurodoma, kad *politine reklama laikoma Rekomendacijų 3 punkte minimi viešai skelbiami informaciniai pranešimai, komentarai, kita informacija, jeigu už juos atsilyginama ar numatoma atsilyginti* (4.1 papunktis) bei

9.2. *kai pernelyg dažnai viešinamas politinės kampanijos dalyvio renginių rėmimas, mecenavimas* (4.11 papunktis).

9.3. 5 punkte nurodoma: *kad įprastinio pobūdžio informacija nebūtų laikoma politine reklama, rekomenduojama nenaudoti rinkimų šūkių, rinkimų numerių, specialiai ir pabrėžtinai neišryškinti kandidato pavardės, <...>.*

9.4. 8 punktu pažymima: *viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors politinei partijai, kandidatui, politinės kampanijos dalyviui, be to, negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutarčių su kuriais nors politine partija, kandidatu ar kitu politinės kampanijos dalyviu.*

10. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatą, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

11. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintos Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, kurių:

11.1. 3 punkte numatyta, kad *rinkimų įstatymuose įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba*

nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatų, kandidatų arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

11.2. 4 punkte dovanos ar kitoks atlyginimas apibrėžiamas kaip *turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).*

12. VRK 2020 m. liepos 22 d. išsiuntė paklausimus L. Jakinevičienei (reg. Nr. 2-824 (7.9) ir VŠĮ „Krašto vitrina“ (reg. Nr. 2-828 (7.9); 2020 m. rugsėjo 11 d. išsiųstas paklausimas asociacijai „Iš idėjos“ (reg. Nr. 2-1249 (7.9). 2021 m. vasario 19 d. išsiųstas papildomas paklausimas VŠĮ „Krašto vitrina“ (reg. Nr. 2-157(7.9).

Dėl straipsnių vertinimo

13. 2020 m. liepos 24 d. gautas L. Jakinevičienės atsakymas (reg. Nr. 1-1986(7.9), 1-1987(7.9), kuriame nurodoma, kad:

13.1. *„Portale www.kvitrina.com fotoreportažas apie renginį „Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ ir 2020 m. birželio 18 d. publikuotas straipsnis „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ pateikti VŠĮ „Krašto vitrina“ iniciatyva“.*

13.2. Reportažas ir straipsnis publikuoti neatlygintinai. *„Tai žiniasklaidos iniciatyva parengta ir pateikta visuomenei informacija, todėl nėra pažymėta kaip politinė reklama“.*

13.3. *„Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ renginio iniciatoriai ir organizatoriai – asociacija „Iš idėjos“ ir „Kvitrina.com“ (tokia informacija pateikiama portale publikuotame skelbime. Renginio, kuris aprašytas straipsnyje „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ organizatorius – partijos Laisvė ir teisingumas Prienų skyrius. Į šį renginį pakviesti visi rajono žiniasklaidos atstovai, kurie vėliau pateikė informaciją skaitytojams“.*

13.4. Renginio, kuris aprašytas straipsnyje „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“, *tikslinė auditorija – partijos Laisvė ir teisingumas skyriaus nariai, partijos atstovai. Visuomenės atstovai, gyventojai šiame renginyje nedalyvavo ir kviesti nebuvo.“*

14. 2020 m. liepos 28 d. VRK gautas VŠĮ „Krašto vitrina“ atsakymas (1-1984(7.9), kuriame nurodyta:

14.1. „VšĮ „Krašto vitrina“ administruoja naujienų portalą kvitrina.com, kuris atspindi Birštono ir Prienų rajono savivaldybių gyvenimą įvairiais pjūviais ir temomis. <...> Būdami naujienų portalu stengiamės pateikti savo skaitytojams įvairiapusę informaciją, taip pat ir apie politinius partijų gyvenimą.“

14.2. „Konstatuojame, jog abu jūsų minimi reportažai buvo pateikti skaitytojams redakcijos iniciatyva.“

14.3. „Straipsnis „Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ paruoštas portalo reporterio.“

14.4. „Jokio atlyginimo iš renginio organizatorių įmonė negavo ir neturėjo gauti. Dviejų partijų susijungimas – svarbus įvykis mūsų krašte, todėl renginyje dalyvavęs reporteris paruošė informaciją ir paėmė interviu iš A. Zuoko bei pateikė jo mintis. Straipsnyje nėra jokių požymių apie politinę reklamą, o vieno iš „Laisvė ir teisingumas“ lyderio išsakyta mintis tik konstatavo jo norus, bet nekvieta balsuoti už Loretą Jakinevičienę, kuri netgi oficialiai nebuvo patvirtinta kandidate į Seimą, o tik iškelta. Straipsnyje minimi ir kitų politinių jėgų lyderiai.“

14.5. „Jokių straipsnių konkrečiai apie Loretą Jakinevičienę redakcija nepublikavo, bet jos pavardė yra minima informaciniuose pranešimuose, kaip ir kitų politikų, nes ji yra Prienų rajono savivaldybės mero pavaduotoja ir politinės jėgos skyriaus lyderė.“

14.6. „Portalas nuolat rašo apie įvairių partijų gyvenimą, nes tokia informacija padeda krašto gyventojams suprasti politinių jėgų tikslus.“

14.7. „Atsakydami į klausimą dėl publikuoto fotoreportažo iš Šeimų Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje, pranešame, jog VšĮ „Krašto vitrina“ buvo vienas iš šios šventės organizatorių ir fotoreportažas buvo paruoštas portalo reporterio. Jame užfiksuotas veiksmas šventėje. Ir nuotraukose yra užfiksuota ne tik Loreta Jakinevičienė, bet ir kiti politikai, kurie dabar jau iškelti kandidatais į Seimą.“

15. VšĮ „Krašto vitrina“ atsakyme (reg. Nr. 1-364 (7.9) į papildomą paklausimą nurodyta:

15.1. „Apie tai, jog Prienuose įkurtas naujos politinės jėgos partijos „Laisvė ir teisingumas“ skyrius, portale buvo minima 4 straipsniuose: „Teistvarkiai ir LLS liberalai Prienų rajone kurs bendrą skyrių“³, „Prienuose įkurtas naujos politinės jėgos „Laisvė ir teisingumas“ skyrius“ (fotoakimirkos)“⁴, „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“, „Prienuose gimė nauja politinė jėga, kuri žada stabilumą ir nestokoja ambicijų“⁵.

³ <http://kvitrina.lt/teistvarkiai-ir-lls-liberalai-prienu-rajone-kurs-bendra-skyriu/> (paskelbtas 2020 m. gegužės 18 d.)

⁴ <http://kvitrina.lt/prienuose-ikurtas-naujos-politines-jegos-laisve-ir-teisingumas-skyrius-fotoakimirkos/> (paskelbtas 2020 m. birželio 17 d.)

⁵ <http://kvitrina.lt/prienuose-gime-nauja-politine-jega-kuri-zada-stabiluma-ir-nestokoja-ambiciju/> (paskelbtas 2020 m. birželio 17 d.)

15.2. „*Minimu laikotarpiu portale buvo rašoma apie Andrių Palionį, Ritą Keturakienę ir kitų partijų vienmandatininkus*“ (pateikiamos nuorodos į straipsnius).

16. Tyrimo metu nustatyta ir VŠĮ „Krašto vitrina“ atsakyme (15.1 papunktis) nurodoma, kad jų administruojamame portale „*kvitrina.com*“ 2020 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu, be pranešimo minimo straipsnio apie kandidatę L. Jakinevičienę bei partiją „Laisvė ir teisingumas“, publikuoti straipsniai ir apie kitas partijas bei jų keliamus kandidatus.

16.1. Dainavos vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 67, be L. Jakinevičienės, kandidatavo dar 8 kandidatai. Portale rasta straipsnių, susijusių su dar 2 kandidatų dalyvavimu rinkimuose:

16.1.1. 2020 m. gegužės 21 d. straipsnis apie Lietuvos socialdemokratų darbo partijos kandidatą: „*Žemės ūkio ministras Andrius Palionis: Rinkimuose į Seimą dalyvausiu, nors laiko bendrauti su rinkėjais dabar sudėtinga surasti*“⁶;

16.1.2. 2020 m. liepos 14 d. straipsnis apie Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos keliamą kandidatę: „*Valstiečiai į Dainavos vienmandatę apygardą delegavo Ritą Keturakienę*.“⁷

16.2. Apie kitus kandidatus nurodoma tik bendruose straipsniuose, kuriuose jie vardijami drauge: 2020 m. birželio 24 d. straipsnis „*Belaukiant rudenių vyksiančių rinkimų*“⁸; 2020 m. rugsėjo 15 d. straipsnis „*Dainavos vienmandatėje apygardoje dėl vietos Seime kovos devyni pretendentai*“⁹; 2020 m. rugsėjo 24 d. straipsnis „*Rinkimai į Seimą ne už kalnų, už ką balsuosime?*“¹⁰.

16.3. Apie Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatę Jūratę Zailskienę publikuoti du straipsniai, nesusiję su rinkimais, juose aptariama jos interpeliacija savivaldybės taryboje.

17. Taigi, apie L. Jakinevičienę ir partiją „Laisvė ir teisingumas“ politinės kampanijos laikotarpiu publikuoti iš viso 3 straipsniai ir vienas fotoreportažas iš partijos „Laisvė ir teisingumas“ Prienų rajono skyriaus susirinkimo.

17.1. Straipsnyje „*Teistvarkiai ir LLS liberalai Prienų rajone kurs bendrą skyrių*“ (2020 m. gegužės 17 d.):

17.1.1. Nurodoma: „*Jau birželį Lietuvoje turėtų atsirasti naujas politinis darinys. Trys gerai šalyje žinomi politikai Artūras Zuokas, Remigijus Žemaitaitis ir Artūras Paulauskas nutarė, jog jų vedamos politinės jėgos turi susijungti ir įkurti naują politinį darinį „Laisvės ir Teisingumo“ partiją*“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad partijos „Tvarka ir teisingumas“ kongresas, kuriame nutarta likviduoti partiją, ir Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) suvažiavimas, kuriame pakeistas

⁶ <http://kvitrina.lt/zemes-ukio-ministras-andrius-palionis-rinkimuose-i-seima-dalyvausiu-nors-laiko-bendrauti-su-rinkejais-dabar-sudetinga-surasti/>

⁷ <http://kvitrina.lt/valstieciai-i-dainavos-vienmandate-apygarda-delegavo-rita-keturakiene/>

⁸ <http://kvitrina.lt/belaukiant-rudeni-vyksianciu-rinkimu-i-seima/>

⁹ <http://kvitrina.lt/dainavos-vienmandateje-apygardoje-del-vietos-seime-kovos-devyni-pretendentai/>

¹⁰ <http://kvitrina.lt/rinkimai-i-seima-ne-uz-kalnu-ka-rinksime/>

partijos pavadinimas ir išrinktas naujas partijos pirmininkas, buvęs Partijos Tvarka ir teisingumas pirmininkas, įvyko birželio 6 d., tai yra beveik po 3 savaitių nuo šio straipsnio paskelbimo.

17.1.2. Minima L. Jakinevičienė, kuri nurodo: *„jog susitikimai su LLS Prienų skyriaus vadovybe vyksta, aptariama situacija“*.

17.1.3. Būsima partijos kandidatė Seimo rinkimuose: *„LLS Prienų skyriaus vienas iš lyderių Algis Marcinkevičius, kuris ne vieną kartą kandidatavo į Seimą vienmandatėje apygardoje, aiškiai davė suprasti, jog šiemet jis gali kandidatuoti tik partijos daugiamandatės apygardos sąraše. Pasak jo, iki rinkimų partijų susijungimas jau bus įvykęs ir planuojama, jog po susiliejimo Dainavos vienmandatėje apygardoje nuo „Laisvės ir teisingumo“ partijos į Seimą kandidatuos Loreta Jakinevičienė“*.

17.1.4. Straipsnis iliustruotas abiejų partijų (Partijos Tvarka ir teisingumas bei Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) skyrių pirmininkų nuotraukomis.

17.2. Straipsnyje *„Prienuose gimė nauja politinė jėga, kuri žada stabilumą ir nestokoja ambicijų“* (2020 m. birželio 17 d.) nurodoma:

17.2.1. *„Birželio 17 d. Prienų KLC didžiojoje salėje vyko naujos partijos „Laisvė ir teisingumas“ Prienų skyriaus visuotinis susirinkimas, kurio metu buvusios „Tvarka ir teisingumas“ partijos Prienų skyriaus nariai įsiliejo į buvusios Liberalų sąjungos Prienų skyrių“*.

17.2.2. Išrinkti skyriaus pirmininko pavaduotojai ir kandidatai į Seimą *„Susirinkimo dalyviai bendru sutarimu nusprendė, jog Dainavos vienmandatėje apygardoje skyriui atstovaus Loreta Jakinevičienė, o daugiamandatėje – Loreta Jakinevičienė, Algis Marcinkevičius, Julius Strampickas“*.

17.2.3. Straipsnis iliustruotas skyriaus susirinkimo nuotraukomis ir partijos logotipu.

17.3. Fotoreportaže *„Prienuose įkurtas naujos politinės jėgos „Laisvė ir teisingumas“ skyrius (Fotoakimirkos)“* (2020 m. birželio 17 d.) teksto nėra, publikuojamos 64 nuotraukos iš partijos Prienų skyriaus suvažiavimo. Dviejose iš nuotraukų užfiksuota vėliava su partijos logotipu, 33 nuotraukose matoma L. Jakinevičienė.

17.4. Straipsnyje *„Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“* (2020 m. birželio 18 d.) nurodoma apie išvakarėse aprašytą Partijos Laisvė ir teisingumas Prienų rajono skyriaus susirinkimą, kuris įvardijamas kaip dviejų partijų skyrių susijungimas, pakartojama, kad L. Jakinevičienė bus keliama kandidate Seimo rinkimuose.

17.4.1. Nurodoma, kad *„Partijos „Laisvė ir teisingumas“ pirmasis pavaduotojas Artūras Zuokas įsitikinęs, jog Dainavos vienmandatėje apygardoje L. Jakinevičienė pateks į antrąjį turą ir turi šansų laimėti“*, taip pat pateikiamos A. Zuoko prognozės apie partijos rinkimų rezultatus

„partijai pavyks suburti 10–12 Seimo narių frakciją, kuri bus stipri koalicijos partnerė su idėjomis ir pasiūlymais“.

17.4.2. Pateikiamos A. Zuoko idėjos „Seimo narių skaičius galėtų būti mažesnis. Buvo ir pasiūlymas sumažinti jų skaičių iki 101, bet jis nebuvo palaikytas. Jo manymu, rinkimai į Seimą turi vykti pavasarį, o kadencija trukti penkerius metus“. Šias programines nuostatas A. Zuokas pristatė ir BNS spaudos konferencijoje 2020 m. rugsėjo 9 d.¹¹, pasisakydamas apie valstybės valdymą.

17.4.3. Kalbama apie abiejų partijų pagrindu veikiančios frakcijos veiklą Prienų rajono taryboje.

17.4.4. Straipsnis iliustruotas L. Jakinevičienės, A. Zuoko ir grupės žmonių nuotrauka.

18. Visuose trijuose straipsniuose (du iš jų skelbti dvi dienas iš eilės) kalbama apie dviejų partijų susijungimą, partijos „Tvarka ir teisingumas“ nariams įstojant į pavadinimą pakeitusią partiją „Laisvė ir teisingumas“ (Lietuvoje, vėliau rajone), nurodoma, kad kandidate bus keliama Loreta Jakinevičienė. Viename straipsnyje pristatomos partijos pirmininko pavaduotojo A. Zuoko idėjos. Visi straipsniai iliustruoti kandidatės L. Jakinevičienės nuotraukomis. Du straipsniai ir fotoreportažas gausiai iliustruoti Partijos „Laisvė ir teisingumas“ renginio nuotraukomis su partijos skyriaus nariais. Straipsnis „Prienuose gimė nauja politinė jėga, kuri žada stabilumą ir nestokoja ambicijų“ taip pat iliustruotas partijos logotipu.

19. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad apie kitas rinkimuose dalyvaujančias partijas ar kandidatus skelbta mažiau ir mažesnės apimties straipsniuose.

20. Įvertinus aplinkybes, kad apie partiją „Laisvė ir teisingumas“ bei jos keltą kandidatę L. Jakinevičienę minėtame portale paskelbta tris kartus, vieną partijos „Laisvė ir teisingumas“ renginį aprašant dvi dienas iš eilės (birželio 17 ir 18 d.), vieną dieną (birželio 17 d.) paskelbtas ir straipsnis apie renginį, ir fotoreportažas iš renginio, kaskart nurodant, kad kandidate ketinama kelti Loreta Jakinevičienę, straipsnyje „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ pateikiamos rinkimų programos nuostatos, laikytina, kad šie straipsniai ir fotoreportažas paskelbti partijos „Laisvė ir teisingumas“ ir jos kandidatės Loretos Jakinevičienės interesais, propaguojama partijos „Laisvė ir teisingumas“ kelta kandidatė Loreta Jakinevičienė. Todėl šie straipsniai ir fotoreportažas laikytini politine reklama.

21. Straipsniai nepažymėti kaip politinė reklama, todėl laikytini paslėpta politine reklama.

22. Pranešėjo nurodytame fotoreportaže „Šeimų šventė Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje“ (2020 m. birželio 20 d.) pateikiamos nuotraukos iš viešo renginio – šeimų šventės. Fotoreportažas laikytinas įprastinio pobūdžio informacija apie renginį (ne politinės partijos), todėl jis nelaikytinas politine reklama.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=WuyNmjafJDU> (žiūrėti nuo vaizdo įrašo 13:23:00 min)

23. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį: *Politinės kampanijos laikotarpiu iki rinkimų ar referendumo galutinių rezultatų paskelbimo viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems politinės kampanijos dalyviams vienodus įkainius ir sąlygas, pateiktus Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 30 dienų iki rinkimų ar referendumo dienos. Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų pateiktus politinės reklamos įkainius ir sąlygas Vyriausioji rinkimų komisija nedelsdama paskelbia savo interneto svetainėje. Paskelbti politinės kampanijos laikotarpiu taikytini politinės reklamos įkainiai ir sąlygos negali būti keičiami prasidėjus politinei kampanijai. Ne vėliau kaip iki politinės kampanijos laikotarpio pradžios politinei reklamai taikytini įkainiai ir sąlygos gali būti keičiami Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.*

24. Pagal VŠĮ „Krašto vitrina“ VRK informacinėje sistemoje 2015 m. sausio 1 d. deklaruotus ir 2020 m. spalio 11 d. Seimo rinkimų politinės kampanijos metu galiojusius politinės reklamos įkainius užsakovo straipsnis portale siekia nuo 70 iki 242 eurų su PVM. Vidutinė kaina – 156 eurai. Bendra 3 straipsnių ir vieno fotoreportažo kaina 624 eurai.

Dėl kandidatės paramos Šeimų šventei mažiems ir dideliems

25. Loretos Jakinevičienės atsakyme (reg. Nr. 1-1986(7.9), 1-1987(7.9) apie šventę nurodyta:

25.1. *„Prie renginio „Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ asmeniškai prisidėjusi nesu. Parama 50 eur. (penkiasdešimt eurų) pervesta pavedimu iš mano asmeninės Loretos Jakinevičienės sąskaitos, kaip asmens, sąskaitos 2020 m. birželio 9 d. Parama skirta VŠĮ „Krašto vitrina“. Ši parama nėra skirta politinės reklamos rėmimui. Panašaus pobūdžio renginius, kaip Loreta Jakinevičienė, esu rėmusi ir anksčiau. Tai yra tęstinė mano veikla.“* Pridedama minimo mokėjimo nurodymo kopija; kitų remtų renginių pavyzdžių nepateikta, tik paminima: *„Rėmėja ir organizatorė esu buvusi ne vieno rajone vykusio renginio.“*

25.2. *„Kadangi nebuvau renginio „Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ iniciatorė bei organizatorė, negaliu atsakyti tiksliai, kam buvo skirtas renginys. Manau, kad jis buvo skirtas Prienų miesto šeimoms.“*

25.3. *„Renginyje „Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ tikslaus dalyvių skaičiaus nežinau, nes nesu šio renginio organizatorė ir iniciatorė. Jame buvau tik pradžioje apie 1 val. Kiek laiko truko renginys tiksliai nežinau.“*

25.4. *„Šventės metu jokių kalbų nesakiau, jokių apdovanojimų neteikiau. Renginyje dalyvavau kaip eilinis dalyvis.“*

26. VRK 2020 m. rugsėjo 14 d. gautas asociacijos „Iš idėjos“ atsakymas (reg. Nr. 1-3276(7.9), kuriame nurodoma:

26.1. „Renginys įvyko Asociacijos „Iš idėjos“ ir partnerio „Krašto vitrina“ iniciatyva.“;
 „Skirtas šeimos ir jų nariams, mažiems ir dideliems.“

26.2. „Žmonių renginyje sudalyvavo apytiksliai iki 120.“

26.3. „Asociacija buvo viena iš organizatorių.“; „Asociacija rėmėjų paieškoje nedalyvavo, tai darė partneris „Krašto vitrina.“

26.4. „Loreta Jakinevičienė buvo viena iš dalyvių šventėje.“

26.5. „Asociacija iš Loretos Jakinevičienės jokios paramos negavo.“ Dėl kitų rėmėjų suteiktos paramos renginiui atsakoma: „Asociacija finansinės paramos negavo.“

26.6. „Reklaminis plakatu ir renginio informacija rūpinosi mano partneris „Krašto vitrina.“

27. VRK 2021 m. kovo 4 d. gautas VŠĮ „Krašto vitrina“ atsakymas (reg. Nr. 1-364 (7.9) į papildomą paklausimą, kuriame nurodoma, kad:

27.1. „Renginys „Šeimų šventė mažiems ir dideliems“ buvo organizuotos asociacijos „Iš idėjos“ iniciatyva, o VŠĮ „Krašto vitrina“ prisidėjo kaip vienas iš organizatorių.“

27.2. „Renginio pavadinimas apibūdina, kokiai auditorijai jis buvo skirtas – ir mažiems, ir dideliems.“ „Dalyvių susirinko ne itin daug (50-60).“

27.3. „VŠĮ „Krašto vitrina“ padėjo pritraukti rėmėjų, kurie pasidalino vandeniu, produktais, palapinėmis bei padengė tento gamybos išlaidas.“

27.4. „Bendros išlaidų sumos nežinau, o „Krašto vitrinos“ išlaidas padengė rėmėjai.“

27.5. „Būtent šiam renginiui buvo gauta 50 eurų parama iš Prienų rajono savivaldybės mero pavaduotojos Loretos Jakinevičienės. Ji buvo panaudota renginio tento gamybos išlaidoms padengti.“

27.6. „Loreta Jakinevičienė suteikė paramą mano, kaip „Krašto vitrinos“ vadovo, prašymu būtent tento gamybos išlaidoms padengti.“

27.7. „Tentas buvo pagamintas VŠĮ „Krašto vitrina“ iniciatyva. Tente paminėti žmonės ir įmonės, kurios vienaip ar kitaip prisidėjo, kad renginys įvyktų.“

27.8. Į klausimą, kokiais kitais būdais buvo informuojama apie renginį, ir paprašius išvardyti visus viešinimo būdus, kuriuose L. Jakinevičienė nurodyta kaip rėmėja, atsakyme informacijos nepateikta, tik nurodyta: „Loretos Jakinevičienės pavardė, kaip vienos iš renginio rėmėjų, buvo minima tente.“

27.9. „Loreta Jakinevičienė, kaip ir kiti krašto savivaldybių Tarybų nariai, remia VŠĮ „Krašto vitrina“ organizuojamus krašto mokyklų sportininkų apdovanojimus, kurie vyksta kasmet (2021 m. nevyko dėl karantino).“

27.10. „Nei straipsniuose, nei renginyje niekas už nieką neagitavo, o ir tokių tikslų nebuvo. Kas dėl naujienų portalą „kvitrina.com“, tai mūsų duona – informuoti gyventojus apie pasikeitimus

politinių jėgų fronte, kad jie žinotų, kokiai jėgai koks politikas atstovauja. Pasibaigus karantinui VšĮ „Krašto vitrina“ atnaujins savo renginių organizavimą: krašto mokyklų pradinių klasių estafečių varžybas, Futbolo dieną, geriausių sportininkų ir šauniausių krašto mokyklų mokinių apdovanojimus. Ir vėl bus ieškoma rėmėjų, ir tarp jų bus krašto įmonės, žmonės iš Birštono bei Prienų rajonų savivaldybių Tarybų ir net seniūnai.“

28. Minėtam Prienų šeimų šventės renginiui buvo pagamintas įtemptas tentas (renginio sienelė), kuriame nurodyta informacija apie vykstančią šventę, jos programą, taip pat nurodyti 5 rėmėjai, 5 partneriai ir 6 draugai. Tarp rėmėjų matoma Loretos Jakinevičienės pavardė.

29. Nėra duomenų, kad L. Jakinevičienė Paprienės šeimų šventės metu buvo pristatyta kaip kandidatė į Lietuvos Respublikos Seimą ar jai būtų suteikta galimybė pasisakyti, kad būtų kam nors teikusi apdovanojimus.

30. Atsižvelgiant į tai, kad VšĮ „Krašto vitrina“ nuolat organizuoja tradicinius renginius (atsakyme nurodo krašto mokyklų pradinių klasių estafečių varžybas, Futbolo dieną, geriausių sportininkų ir šauniausių krašto mokyklų mokinių apdovanojimus), kurie remiami įvairių įmonių, organizacijų ir politikų (pažymos 27.10 papunktis), 2020 m. birželio 20 d. vykęs renginys „Šeimų šventė Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje“ nelaikytinas įprastai mokama pramoga, dalyvavimas sportiniuose miestų renginiuose gyventojams paprastai nieko nekainuoja.

31. Todėl surinktų duomenų pagrindu L. Jakinevičienės renginiui suteikta parama nelaikytina rinkėjų papirkimu.

32. L. Jakinevičienės renginiui skirta parama (50 eurų) panaudota tentui, kuriame L. Jakinevičienė nurodoma kaip viena iš renginio rėmėjų (pažymos 28 punktą). Renginio metu buvo žinoma, kad L. Jakinevičienė dalyvaus 2020 m. Seimo rinkimuose. Apie tai buvo paskelbta portale *kvitrina.com*, kurį valdo VšĮ „Krašto vitrina“, kuriai paramą šiam renginiui pervedė L. Jakinevičienė.

33. Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad *rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.*

34. Taigi kandidatės pavardė tarp renginio rėmėjų buvo nurodyta už jos suteiktą paramą pagamintame tente (ant renginio sienelės), kuris buvo matomas visiems renginio dalyviams, prie šios sienelės buvo galima nusifotografuoti. Atsižvelgiant į šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes dėl informacijos skelbimo portale, portalo ir renginio organizatorių sąsajas bei L. Jakinevičienės paramos panaudojimą, laikytina, kad renginio sienelėje pateikta informacija buvo propaguojama L. Jakinevičienė. Todėl sienelė laikytina L. Jakinevičienės politine reklama ir rinkimų agitacijos forma, neatitinkančia sąžiningų ir garbingų rinkimų, o suteikta parama – L. Jakinevičienės politinės kampanijos išlaidomis.

35. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos ir politinės kampanijos išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*. To paties straipsnio 7 dalyje numatyta, kad *Politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje, vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintu Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu, nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes)*.

36. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto 2016 m. gegužės 18 d. VRK sprendimu Nr. Sp-51) 57 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas*.

37. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalį, *Rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 dalyse numatytus pažeidimus, užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų*.

38. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 92 straipsnio 2 dalį, *Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme, rinkimų įstatymuose ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų*.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Nepripažinti Loretos Jakinevičienės finansinės paramos (50 eurų) renginio Paprienės laisvalaikio ir sporto erdvėje, vykusio 2020 m. birželio 20 d., organizatoriui VšĮ „Krašto vitrina“ rinkėjų papirkimu.

2. Nepripažinti politine reklama portale „kvitrina.com“ 2020 m. birželio 20 d. paskelbto fotoreportažo „Šeimų šventė Paprienės sporto ir laisvalaikio erdvėje“.

3. Pripažinti politinė reklama portale „kvitrina.com“ paskelbtus:

3.1. straipsnį „Teistvarkiai“ ir LLS liberalai Prienų rajone kurs bendrą skyrių“ (2020 m. gegužės 17 d.);

3.2. straipsnį „Prienuose gimė nauja politinė jėga, kuri žada stabilumą ir nestokoja ambicijų“ (2020 m. birželio 17 d.);

3.3. fotoreportažą „Prienuose įkurtas naujos politinės jėgos „Laisvė ir teisingumas“ skyrius (Fotoakimirkos)“ (2020 m. birželio 17 d.);

3.4. straipsnį „Artūras Zuokas tiki, kad Loreta Jakinevičienė turi galimybių patekti į Seimą vienmandatėje apygardoje“ (2020 m. birželio 18 d.).

4. Pripažinti politinė reklama reklaminę sienelę, skirtą informuoti apie renginį, vykusį 2020 m. birželio 20 d. Paprienės laisvalaikio ir sporto erdvėje, pagamintą panaudojant Loretos Jakinevičienės paramą renginiui, kurioje rėmėja nurodyta Loreta Jakinevičienė.

5. Pripažinti paslėpta politinė reklama 3 ir 4 punktuose nurodytą politinę reklamą.

6. Pripažinti, kad Loreta Jakinevičienė, suteikdama paramą 2020 m. birželio 20 d. renginiui Paprienės laisvalaikio ir sporto erdvėje, kuri panaudota reklaminei sieniei, kurioje buvo propaguojama jos pavardė, gaminti, pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalį dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų.

7. Pripažinti Partijos „Laisvė ir teisingumas“ kandidatės vienmandatėje Dainavos rinkimų apygardoje Nr. 67 Loretos Jakinevičienės 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:

7.1. kiekvieno iš 3 punkte nurodytų straipsnių ir fotoreportažo kainą politinės reklamos įkainiais 156 eurus (iš viso 624 eurus);

7.2. 2020 m. birželio 20 d. renginiui Paprienės laisvalaikio ir sporto erdvėje suteiktą paramą (50 eurų), kuri panaudota renginio sienelės tentui pagaminti.

8. Pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti Partijos „Laisvė ir teisingumas“ kandidatės Dainavos rinkimų apygardoje Nr. 67 Loretos Jakinevičienės 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį 7 punkte nurodytomis išlaidomis.

9. Spręsti klausimą dėl administracinės atsakomybės taikymo atsakingiems asmenims už politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymą ir rinkimų agitacijos tvarkos pažeidimą pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 92 straipsnio 2 dalį ir 85 straipsnio 1 dalį.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Darbuotoja
Porokhina

Viktorija